

vilde have været mig høist uforklarlig, hvis jeg havde været fremmed for den ærede Rigsdagsmands Stilling som Skolemester udenfor Rigsdagen, eller hvis jeg ikke havde tiltrøst ham Skarpsindighed nok til at kunne se, hvor langt han staar f. Ex. over mig og maatte mange flere i denne Forsamling. (Berg: Det er kun Fyldefalk.) Da den ærede Drdfører siger, at det er Fyldefalk, vil jeg tillade mig overfor ham at gøre opmærksom paa, at imellem Eigemænd, hvorom der her jo ikke er Tale, pleier man gjerne paa en lidt mere hensynsfuld Maade at omtale hinanden m. v., men naturligvis dette Eigemandsforhold indrømmer jeg gjerne finder ikke Sted her. Forresten, naar den ærede Drdfører gjorde sig den Uleilighed at undersøge, hvorvidt mit Forhold i en tidligere Periode og nu var det samme, og troede at godtgjøre ved Citater af et Foredrag af mig i tidligere Tid at dette ikke var Tilfældet, saa tror jeg at skylde den ærede Drdfører en lignende Opmærksomhed fra min Side igjen. Jeg skal da til Exempel minde ham om, at han i Rigsraadsforsamlingen 1864—65, se Folkethingstidende Spalte 1900, under Forsatningsstriden udtalte „hellere ingen Ooverenskomst end en slet“, og jeg tvivler ikke om, at dette Dpraab eller denne Udtalelse til Thingets øvrige Medlemmer ganske vist har udøvet sin Virkning, og at Mange maatte derved ere blevne bestyrkede til i Forsatningskampen at holde fast fremfor at modtage en Ooverenskomst, der efter deres Betragtning var slet. Nu skulde man tro, at den ærede Drdfører fremfor Alle selv skulde blive staaende paa dette Standpunkt, som han formanede Thingets øvrige Medlemmer til at holde fast paa; men det var imidlertid ingenlunde Tilfældet. Naar jeg taler om en slet Ooverenskomst, tænker jeg naturligvis paa en Ooverenskomst, som efter den ærede Drdførers egen Betragtning var slet. At Forsatningen efter hans Betragtning blev en slet Ooverenskomst, fremgaar af hans Udtalelser paa den overordentlige Rigsdag 1866, hvor han, som det vil findes i Folkethingstidenden Spalte 304, blandt Andet sagde: „Thi det indrømmer jeg, det er et grundfaalt Princip, at ville bygge paa Pengespungen istedetfor paa Menneket“; altsaa

maatte en Ooverenskomst om en Forsatning, hvort han saa dette grundfaalte Princip, naturligvis efter hans Betragtning være en slet Ooverenskomst, hvorom han paa et tidligere Stadium, som anført, havde sagt: „Saa heller ingen Ooverenskomst“. Dog gif han ind paa en saadan Ooverenskomst, og jeg bebreider ham ingenlunde, at han gav Forsatningen sin Stemme, men naar han har gjort sig den Uleilighed og taget sig den Frihed, hvad han naturligvis har Lov til, at opsoge i Tidenden formentlige Uoverensstemmelser mellem min tidligere Stilling og min nuværende Stilling, saa er det, at jeg til Gjengæld er ifærd med at vise ham den samme Velvilje. Jeg skal endnu kun henlede hans Opmærksomhed paa noget af det, han sagde ved den samme Behandling — det var nemlig ved 3die Behandling af Udkast til Danmarks Riges gjen-nemfete Grundlov; jeg haaber, at den ærede Formand ikke har Noget imod, at jeg oplæser et Par Linier deraf. — Han sagde da der: „Jeg har aldrig givet mig ud for, at jeg, trods alle Omstændigheder, vilde vedblive at kjæmpe for Suintgrundloven Bogstav for Bogstav. Jeg har villet aabent og ærligt arbejde for den, saalænge det var muligt at faa Folket med til en god Ordning af Sagen, men kom vi dertil, at vi havde Udfigt til et taaleligt Resultat, og jeg ikke havde det fjerneste Haab om ved en Fortsættelse at naa noget Bedre, saa har jeg altid vedstaaet, hvad jeg ogsaa nu vedkjender mig, at jeg vilde føle mig forpligtet til at sige Ja.“ Naar det ærede Medlem siger, at han altid har vedstaaet en saadan Stilling som den, han nu er kommen til at indtage, maa han sandelig have glemt sin tidligere Stilling, hvis Forskjellighed fra den senere jeg har paa-vist. Naar han saaledes vil paavise hos Andre Uoverensstemmelser, der skulde være slet i et Tidsrum, bestaaende af 9 Aar, fra 1862—1871, medens han selv i et Tidsrum, der dog ikke strækker sig længere end fra 1864—65 til 1866, kommer til at faa en saa fuldstændig forandret Opfattelse, saa tror jeg, at han havde handlet vel saa forsigtigt i at undersøge sig selv først, før han tillod sig i saa Henseende at fremdrage Andre paa den Maade,